

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 14 » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

для студентів

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

освітньої програми Фінанси і кредит

освітнього рівня молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	3135/21
 (підпис)	(прізвище, ініціали)
« 14 » 01	2021 р.

Київ – 2021 рік

Розробник: Кравець Світлана Геннадіївна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від «23» грудня 2020 р. № 5

Голова циклової комісії О. Головчанська Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Робочу програму перевірено
«14» 01 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя Гейхман Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна Карлінська Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

**1. Опис
навчальної
дисципліни**

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5/45
Курс	3
Семестр	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	22
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	21
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент» є формування сучасного управлінського мислення, системи спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття результативних управлінських рішень.

Завданням навчальної дисципліни є вивчення загальних закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; управлінських відносин.

У студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- демонструвати базові уявлення про різноманітність об'єктів та суб'єктів менеджменту як суспільної форми діяльності;
- використовувати знання та практичні навички з менеджменту при організації роботи керівника;
- демонструвати знання та практичні навички з менеджменту при плануванні особистої роботи менеджера;
- використовувати знання та практичні навички з менеджменту при плануванні діяльності підприємства;
- володіти базовими уявленнями про організаційну структуру підприємства;
- застосовувати основні методи менеджменту в процесі діяльності підприємства;
- приймати та реалізовувати управлінські рішення;
- використовувати отримані знання та практичні навички під час розробки стратегії підприємства;
- використовувати інструменти та методи матеріального і нематеріального стимулювання праці на підприємстві;
- використовувати отримані знання та навички для організації трудових відносин з різними типами керівників;
- використовувати здобуті знання та навички в процесі вирішення

конфліктів на підприємстві;

- використовувати отримані знання та навички в процесі оцінки ефективності роботи підприємства, окремих підрозділів та працівників.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- визначає місію та цілі підприємства;
- аналізує різні типи організаційних структур управління організацій;
- організовує продуктивні комунікативні зв'язки в процесі управління;
- здійснює доцільне делегування повноважень;
- розробляє, приймає та реалізовує управлінські рішення;
- здійснює профілактичні заходи попередження конфліктів;
- вміє вирішувати конфліктні ситуації, що загострилися;
- вміє формувати організаційну культуру;
- здійснює самоменеджмент;
- демонструє навички подолання опору організаційним змінам;
- визначає та оцінює ефективність менеджменту в організації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	усього	Аудиторна:					Самстійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1. Теорія і практика менеджменту							
Тема 1. Теоретичні засади менеджменту	5	2					3
Тема 2. Організації як об'єкти управління	7	2	2				3
Тема 3. Планування як загальна функція менеджменту (лекція-діалог)	8	2	2				4
Тема 4 Організаційна діяльність в управлінні(лекція-діалог)	7	2	2				3
Тема 5. Мотивування в менеджменті (лекція-діалог)	8	2	2				4
Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту(лекція-діалог)	8	2	2				4
Модульний контроль	2						
Разом	31	8	8	-	-	-	15
Усього	45*	12	10	-	-	-	21

* 3 урахуванням МКР (2 год)

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теорія і практика менеджменту

Лекція 1. Теоретичні засади менеджменту.

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій «управління» та «менеджмент». Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки.

Інструменти менеджменту: ієрархія; організаційна культура; ринок. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту.

Особливості менеджменту в економічно розвинутих країнах: Північноамериканська модель менеджменту; західноєвропейська модель менеджменту; японська модель менеджменту. Концептуальні моделі сучасного менеджменту.

Закони та закономірності менеджменту. Вплив об'єктивних економічних законів, законів соціології, психології, кібернетики та інших наук на менеджмент. Система закономірностей менеджменту.

Ключові слова: менеджмент, інструменти менеджменту, моделі менеджменту, закони менеджменту, закономірності менеджменту.

Рекомендовані джерела: [1,3,5,6]

Лекція 2. Організації як об'єкти управління

Поняття організації. Сутність і основні риси формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організацій. Складові категорії «організація».

Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних.

Зовнішнє середовище організації. Оцінка факторів зовнішнього середовища.

Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації.

Класифікація виробничо-господарських організацій. Підприємство – виробничо-правова форма виробничо-господарської організації. Види і статус підприємств в Україні.

Ключові слова: організації, внутрішнє середовище, зовнішнє середовище, життєвий цикл організації.

Рекомендовані джерела: [4,5,7,9,10,11].

Лекція 3. Планування як загальна функція менеджменту

Суть планування і методи розробки планів. Оцінка сильних і слабких сторін організації. SWOT-аналіз. Стратегічне планування та розробка стратегії. Методи вибору стратегії. Еволюція стратегічного мислення та фази стратегічного менеджменту. Планування реалізації стратегії.

Загальна характеристика бізнес-планування.

Ключові слова: планування, методи планування, SWOT-аналіз, стратегічне планування, бізнес-планування.

Рекомендовані джерела: [1,3,5,7,8, 10,11].

Лекція 4. Організаційна діяльність в управлінні

Поняття організації. Основні характеристики організації. Види організацій. Формальні і неформальні організації. Кроки створення організації порядок заснування організації (підприємства). Середовище організації. Види середовища організацій. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації. Життєвий цикл організації. Культура організацій. Владні повноваження, відповідальність і делегування повноважень. Організаційний механізм і структура управління (ланки управління, рівень управління). Елементи проектування організацій. Переваги та недоліки централізації і децентралізації. Вплив ситуаційних чинників на проектування організацій. Характеристика структур управління. Організаційна структура управління великими, середніми та дрібними підприємствами. Функціональна структура управління підприємством.

Ключові слова: організація, культура організації, організаційна структура.

Рекомендовані джерела: [1,4,5,6,8,10].

Лекція 5. Мотивування в менеджменті

Зміст поняття «мотивація». Змістові теорії мотивації М. Туган Барановського. Ієрархічні потреби за А. Маслоу. Двофакторна теорія Ф. Герцберга. Процесійні теорії мотивації (теорія очікувань В. Врума, теорія справедливості Адамса, комплексна процесуальна Портера Лоулера теорія мотивації, теорія трьох потреб Мак Клейланда). Зміст матеріального стимулювання праці. Винагороди у мотивації.

Ключові слова: мотивація, методи мотивації, матеріальна мотивація, нематеріальна мотивація, винагорода, стимулювання.

Рекомендовані джерела: [2,3,4,7,9,10,11].

Лекція 6. Контролювання як загальна функція менеджменту

Суть і зміст контролю. Види контролю. Процес контролю. Етапи контролю. Поведінкові аспекти контролю. Характеристики ефективного контролю. Контроль та контролінг. Контроль та аудит.

Контроль і вивчення результатів роботи персоналу. Регулювання як загальна функція менеджменту.

Ключові слова: контроль, етапи контролю, контролінг, аудит.

Рекомендовані джерела: [1,2,3,5,7,8,10,11].

З метою якісного виконання головних завдань освітнього процесу застосовується проблемний підхід до побудови занять та інтерактивні технології навчання. Заняття проводяться з елементами рольових ігор, аналізу конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6
Відвідування семінарських занять	1	5	5
Робота на семінарському занятті	10	5	50
Виконання завдань самостійної роботи	5	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом			116
Максимальна кількість балів: 116			
Розрахунок коефіцієнта: $116/100=1,16$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання.

Тематика самостійної роботи:

1. Розвиток менеджменту в Україні.
2. Специфіка діяльності різних видів організацій.
3. Планування особистої роботи.
4. Визначення організаційної структури підприємства або організації за вибором студента (схема).
5. Характеристика та особливості застосування різних інструментів мотивації.
6. Методи контролю.

Шкала оцінювання

Бали за виконання самостійної роботи	Значення оцінки
5	Високий рівень підготовки матеріалу з можливими, незначними недоліками.
4	Достатньо високий рівень підготовки матеріалу, відповідь структурована, дано характеристику більшості елементів.

3	В цілому добрий рівень підготовки матеріалу, відповідь структурована, дано характеристику незначній кількості елементів.
2	Посередній рівень підготовки матеріалу, структура відповіді відсутня, дано характеристику певній частині елементів.
1	Структура відповіді відсутня, дано характеристику незначній кількості елементів за вибором студента.
	Відсутність виконаного завдання винесеного на самостійне опрацювання студента або абсолютна не відповідність матеріалу, що підготував студент, питанню винесеного на самостійне опрацювання.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Завдання модульних контрольних робіт у своїй сукупності охоплюють усі теми кожного модуля. Кількість варіантів кожного комплекту МКР – 5. Кожен варіант складається з трьох типів завдань: визначення понять(2 терміни в кожному варіанті), що оцінюється по 2,5 бали за кожен термін, аналіз та характеристика управлінських процесів(2 питання), що оцінюються по 5 балів за кожен правильну відповідь, ситуаційна задача – 10 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення підсумкового контролю – залік.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Менеджмент»

Разом: 45 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 21 год., модульний контроль – 2 год.

Модуль	Модуль 1					
Назва модуля	Теорія і практика менеджменту					
Кількість балів за модуль	116 балів					
Лекції	Теоретичні засади менеджменту	Організації як об'єкти управління	Планування як загальна функція менеджменту (лекція-діалог)	Організаційна діяльність в управлінні(лекція-діалог)	Мотивування в менеджменті (лекція-діалог)	Контролювання як загальна функція менеджменту(лекція-діалог)
Відвідування лекцій	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Семінари		Формальні і неформальні організації (семінар-тренінг)	Планування особистої роботи	Комунікативні зв'язки в різних типах організаційних структур	Мотивація працівників (семінар-тренінг)	Регулювання, як функція менеджменту (семінар-тренінг)
Відвідування СЗ Робота на СЗ		1+10=11 балів	1+10=11 балів	1+10=11 балів	1+10=11 балів	1+10=11 балів
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю	МКР - 25 балів					
Підсумковий контроль	Залік за результатами обох модулів (116:100=1,16) Коефіцієнт – 1,16					

8. Рекомендована література

Базова

1. Бондар, О. В. Ситуаційний менеджмент: навчальний посібник / О. В. Бондар ; Полтавський університет економіки і торгівлі. - 2-е вид., переробл. та доп. - Київ : Центр учбової літератури, 2016. - 388 с.
2. Осовська, Г. В. Комунікації в менеджменті: навчальний посібник / Г. В. Осовська. - Київ : Кондор, 2017. - 218 с.
3. Палеха Ю. Основи менеджменту. Теорія і практика. / Ю. Палеха, Г. Мошек, І. Миколайчук. – Київ: Ліра-К, 2018. – 528 с.
4. Безус А.М. Менеджмент: навч. посіб. / А.М.Безус; М-во освіти і науки України, Акад. муніцип. упр. – Київ: АМУ, 2015 – 266 с.
5. Виробничий менеджмент [Текст] : підручник / Чернігівський національний технологічний університет ; ред. М. П. Бутко. - Київ : Центр учбової літератури, 2016. - 422 с.

Допоміжна

6. Дорошенко Г. О. Менеджмент: навч. посіб. / [Г.О.Дорошенко та ін.] ; за заг. ред. Г. О. Дорошенко; М-во освіти і науки України, Харків. ін.-т фінансів Укр. дерд., ун-ту фін. та міжнар. торгівлі, - Харків; ВСВ-Принт, 2015. – 298 с.
7. Діброва А.Д. Стратегічний менеджмент. навч. посіб. / А. Д. Діброва, Л.В. Богач; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Ніжин: Лисенко М. М., 2014. – 207 с.
8. Бардась А.В. Менеджмент: [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / А.В. Бардась, М.В. Бойченко, А.В. Дудник; М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ «Нац. гірн. ун-т». – Дніпропетровськ: Герда, 2014. – 343 с.
9. Менеджмент: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / ред. Г. В. Щокін [и др.]. - Київ : МАУП, 2007. - 812[1] с.
10. Армстронг, Майкл. Менеджмент: методы и приемы / М. Армстронг, Д. Ланкастер [и др.] ; пер. О. О. Чистяков. - Переизд. с 3-го англ изд. - Киев : Знання-Прес, 2006. - 876 с.

11. Маркіна, І. А. Менеджмент організації: навчальний посібник / І. А. Маркіна, Р. І. Біловол, В. А. Власенко ; Полтавський ун-т екон. і торг. - Київ : Центр учбової літератури, 2013. - 248 с.
12. Гуменник, В. І. Менеджмент організацій: навчальний посібник для вищої школи / В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак, О. С. Кондур. - Київ : Знання, 2012. - 503 с.

Періодичні видання

1. Журнал «Все про бухгалтерський облік»
2. Журнал «Персонал».
3. Журнал «Кореспондент».
4. Газета «Бізнес».
5. Газета «Комерсант».

Інтернет-ресурси

1. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : portal.Rada.gov.ua.
2. ЛігаБізнесІнформ. – Режим доступу : www.liga.net.
3. Нормативні акти України – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
4. Право. України. – Режим доступу : www.legal.cov.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.